

Nr 15.

Ankom till riksdagens kansli den 2 februari 1943 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43, i vad propositionen avser utrikesdepartementets verksamhetsområde.

(1:a avd.)

Driftbudgeten.

Tredje huvudtiteln.

1:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Attachéer.** I propositionen nr 2 har Kungl. Maj:t (bilaga 3, punkt 1, sid. 29 och 30 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 4 januari 1943) föreslagit riksdagen medgiva, att den i avlöningsstaten för attachéer upptagna anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie personal må för budgetåret 1942/43 överskridas med högst 12,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 346,000 kronor, varav 185,000 kronor upptagits under anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal.

Departementschefen framhåller, att på grund av arbetsförhållandenas utveckling antalet attachéer måst ökas utöver det antal, som låg till grund för beräkningarna i 1942 års statsverksproposition. En förstärkning av ifrågasvarande anslagspost med 12,000 kronor har därför ansetts erforderlig.

Utskottet har ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts föreliggande förslag och hemställer, *Utskottet.*

att riksdagen må medgiva, att den i avlöningsstaten för attachéer upptagna anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie personal må för budgetåret 1942/43 överskridas med högst 12,000 kronor.

2:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Skrivbiträden. Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Extra biträden och vaktbetjänte.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 2 och 3, sid. 30), vilka äro för-

anledda av dels uppkommet behov av en ökning av antalet anställda, dels ock av stigande levnadskostnader i utlandet framtvingna löneförhöjningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa

a) till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Skrivbiträden* ett reservationsanslag av 60,000 kronor;

b) till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Extra biträden och vaktbetjände* ett reservationsanslag av 12,000 kronor.

3:o) **Ersättning för vissa genom krigsförhållandena uppkomna förluster.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4, sid. 31—34) att till Ersättning för vissa genom krigsförhållandena uppkomna förluster å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa ett anslag av 60,000 kronor.

I samband med krigsförhållandena hava ett flertal befattningshavare inom utrikesförvaltningen på grund av sin tjänstgöring i utlandet åsamkats ekonomiska förluster. Såväl under det nu pågående stormaktskriget som i samband med inbördeskriget i Spanien, den japansk-kinesiska konflikten samt kriget mellan Finland och Sovjetunionen 1939—1940 hava vissa beskickningstjänstemän tillhöriga möbler och andra lösören genom bombing, plundring, brist på tillsyn o. s. v. gått förlorade eller skadats. Enligt en inom utrikesdepartementet verkställd utredning hava de hittills uppkomna förlusterna uppskattats till sammanlagt kronor 59,963:62.

Efter att närmare hava redogjort för befattningshavarnas ifrågavarande förluster och ersättningsanspråk har *departementschefen* för egen del i ärendet anfört följande.

Oavsett frågan, huruvida befattningshavare inom utrikesförvaltningen i nu förevarande avseende kunna mot staten äga rättsligt grundade anspråk, synas starka billighetsskäl tala för att de erhålla ersättning av statsmedel för sådana genom krigsförhållanden uppkomna förluster, som åsamkats dem på grund av deras tjänsteförhållanden. Jag tillåter mig därvidlag erinra om att på sin tid ett antal befattningshavare inom utrikesförvaltningen beviljades ersättning för förluster i samband med tjänstgöring i Ryssland (prop. 185/1926). Då det synes lämpligt att ej alltför länge uppskjuta ett beslut i frågan rörande ersättning för nu ifrågavarande förluster, vilka i vissa fall ligga åtskilliga år tillbaka i tiden, anser jag mig böra förordas, att av riksdagen nu äskas ett anslag till täckande av de förluster, som hittills uppkommit. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vid utanordnandet av ersättningarna närmare granska de framställda ersättningsanspråken och vidtaga eventuellt påkallade jämkningar i beloppen.

Utskottet.

Under erinran att statsmakterna tidigare i liknande fall lämnat gottgörelse för förluster, som befattningshavare lidit på grund av sin anställning i statens

tjänst, finner utskottet enahanda förmån skäligen böra beredas jämväl i här föreliggande fall. Utskottet tillstyrker därför den för ändamålet äskade medelsanvisningen. Det har emellertid icke varit möjligt för utskottet att på grundval av det föreliggande utredningsmaterialet bedöma skäligheten av de framställda ersättningsanspråken. Utskottet förutsätter därför, att såsom i propositionen även framhållits Kungl. Maj:t låter — innan ersättningarna utbetalas — verkställa en närmare granskning av de inkomna framställningarna, så att gottgörelse endast lämnas för sådana förluster, för vilka berättigade ersättningsanspråk kunna resas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Ersättning för vissa genom krigsförhållandena uppkomna förluster* å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa ett anslag av 60,000 kronor.

Stockholm den 2 februari 1943.

På statsutskottets vägnar:

CONRAD JONSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Joh. Nilsson* i Malmö, *Oscar Olsson*, *Torsten Ström*, *Lindström*, *Sven Larsson*, *Heiding*, *Magnusson*, *friherre De Geer*, *Björkman*, *Åqvist* och *Nisser*; samt

från andra kammaren: herrar *Jonsson* i Eskilstuna, *Törnkvist*, *Eriksson* i Stockholm, *Andersson* i Prästbol, *Ward*, *Persson* i Falla, *Isacsson*, *Hansson* i Rubbestad, *Persson* i Tidaholm, *Holmdahl*, *Nilsson* i Steneberg och *Pettersson* i Dahl.
